

Отже, наявність чіткої системи управління змінами дає змогу зробити процес розвитку перманентним. Для підприємств, які є проблемними, управління змінами є особливо життєво важливим елементом менеджменту, оскільки створює необхідну основу для подальшого розвитку. Вибір тієї чи іншої моделі управління змінами повинен базуватися на врахуванні синергетичного поєднання таких факторів, як фінансово-економічне забезпечення наявного рівня розвитку конкретної компанії.

Список використаних джерел:

1. Криниченко В.М. Економіка підприємства. Збірник засобів діагностики. навч. посіб. Харків: ІНЖЕК, 2013. 108 с.
2. Гайдей О.О. Управління змінами на підприємстві. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2012. № 3 (19). С. 71-75. URL: <http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/13-3-19-2012.pdf>
3. Мазур Н.А., Семенець І.В. Управління змінами: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: 2017. 165 с.
4. Гринько Т.В., Гвініашвілі Т.З. Методичний підхід до управління змінами в діяльності суб'єктів підприємництва. *Економіка розвитку*. 2017. № 3(83). С. 59-66.

Колобердянко О. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МЕТОДИ АНАЛІЗУ СТАНУ ВИРОБНИЦТВА

Для ефективної роботи підприємства необхідно регулярно проводити його економічний аналіз. Аналіз виробництва продукції займає головне місце у системі економічного аналізу. Аналіз витрат на виробництво продукції дає оцінку діяльності підприємства та допомагає її ефективному плануванню. Для того, щоб на ринку успішно існувала якась продукція, підприємства мають аналізувати виробництво своєї продукції та продукції своїх конкурентів.

Метою такого аналізу є відслідковування виробничої діяльності можливих конкурентів підприємства. Питанням розвитку виробничої діяльності підприємств, займалися багато вітчизняних та зарубіжних економістів. Матеріали щодо визначення обсягу виробництва та аналізу його ефективного використання можна знайти в опрацюваннях Г. Дж. Болта, А. М. Гаджинського, В. Я. Кардаша, В. О. Литвиненка, Ю. М. Неруша, П. Г. Перерви [4].

Для того, щоб проводити аналіз стану виробництва, необхідно розуміти, які завдання він виконує. До основних завдань, які виконує аналіз стану виробництва відносяться [1]:

- оцінювання динаміки за основними показниками обсягу продукції;
- оцінювання рівня виконання плану виробництва;
- оцінювання структури виробництва продукції та її асортименту.

Після визначення ключових завдань аналізу стану виробництва, потрібно визначати, що саме являється об'єктами його дослідження.

Серед об'єктів даного напрямку аналізу можна виділити [3]:

- обсяг виробництва;
- асортимент і структура продукції;
- якість товарів;
- ритмічність випуску продукції.

Проведення аналізу стану виробництва нам необхідно для подальшого планування діяльності і розуміння розвитку виробництва своїх конкурентів, з метою підвищення якості виробництва, поліпшення умов виробництва та збільшення обсягу виробництва продукції. Але планування здійснюється в основному на неповних даних, через їх брак та відсутність повноти надання інформації в широкому доступі. Проведення загального аналізу стану виробництва проходить поетапно із застосуванням певних методів. Для проведення комплексного аналізу стану виробництва, виділяють шість ключових видів аналізу [2]:

- 1) аналіз динаміки виробництва продукції – метод розрахунок показників динаміки: абсолютний приріст, темп росту/приросту;
- 2) аналіз виконання плану – метод порівняння плану з фактичними даними;
- 3) аналіз якості продукції – метод розрахунок узагальнюючих показників: питома вага сертифікованої продукції, обсяг продукції вищого сорту та продукції на експорт; розрахунок часткових показників: надійність, довговічність, дизайн, технологічність; розрахунок показників ефективності: рівень браку, гарантійний термін роботи, зниження собівартості продукції, підвищення продуктивності праці;
- 4) аналіз асортименту продукції – метод розрахунок коефіцієнту асортиментності; порівняння видів продукції за обсягами;

5) ритмічність виробництва – метод розрахунків коефіцієнтів: ритмічності, варіації, аритмічності;

6) факторний аналіз – методи детермінованого факторного аналізу обсягів виробництва: індексний, ланцюгових підстановок, абсолютних різниць.

Після проведення всіх етапів аналізу, проводиться подальше планування діяльності виробництва продукції підприємства із необхідними корективами.

Підсумовуючи, можна сказати, що всебічний аналіз виробничої діяльності підприємства, дає можливість виявити резерви підвищення ефективності його діяльності. На жаль, ми не можемо провести глибокий аналіз через брак даних у вільному доступі, тому подальше планування роботи підприємства буде здійснюватися на існуючих даних та з урахуванням можливих змін.

Список використаних джерел:

1. Гнатенко Є. П. Аналіз збалансованості обсягів виробництва та реалізації продукції на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2019. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2310>
2. Замула І.В., Іваненко В.О. Аналіз обсягів виробництва промислової продукції на основі даних статистичної звітності. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2021, № 4. С. 166-173.
3. Сімоненко І.В., Косова Т.Д. Аналіз господарської діяльності: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018, 470 с.
4. Петрович, Й.М.: Економіка підприємства. Львів: Магнолія, 2016. 450 с.
5. Паршин Ю.І., Паршина О.А. Основи економічного аналізу: навч. посіб. Дніпро: ФОП Дробязко С.І., 2020. 180 с.
6. Антонюк О.П., Ступницька Т.М. Економічний аналіз (практикум): посібник. Київ: Патерик, 2021. 320 с.
7. Рибчук А.В., Ковенська О.А., Антофій Н.М., Покотилова В.І. Економічний аналіз: теорія і практика: навч.-метод. посібник. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 220 с.

Кривуліна С. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗДРІБНИХ ПРОДАЖІВ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ТРИВАЛИХ ЕКОНОМІЧНИХ КРИЗ

Насамперед, наразі в Україні можна помітити негативні явища в економіці, які зумовлені передусім дестабілізацією регіонів в умовах воєнного стану, що призводить до дисбалансу розвитку більшості галузей, у тому числі і торгівлі.